

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

Wiedza:

Konkretne wiadomości z kształcenia literackiego, kulturalnego, ortografii oraz nauki o języku.

Umiejętności:

• **Pisanie:**

- kartkówka lub test ze znajomości lektury
- prace pisemne po omówieniu lektury lub ważnych zagadnień, zadania domowe, próbne testy, dyktanda
- pisanie na temat, zgodnie z celem, wykorzystując różne formy wypowiedzi (np. opowiadanie, opis, sprawozdanie, notatka, streszczenie, itp.)
- formułowanie wypowiedzi ze świadomością celu
- budowanie tekstów poprawnych kompozycyjnie
- dbanie o czytelność i estetykę zapisu.

• **Czytanie:**

- głośne, wyraziste, z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa
- czytanie ze zrozumieniem różnych gatunkowo tekstów
- wyszukiwanie w tekście poszukiwanych informacji, udzielanie odpowiedzi na proste pytania związane z nim
- rozumienie znaczenia podstawowych symboli występujących w instrukcjach, opisach.

• **Rozumowanie:**

- interpretacja i analiza utworów literackich
- wyrażanie sądów, opinii i ich uzasadnianie
- przedstawianie przyczyn i skutków wydarzeń i zjawisk.

- **Wykorzystanie wiedzy w praktyce:**
 - posługiwanie się znanymi terminami do opisywania zjawisk i sytuacji spotykanych w środowisku
- **Korzystanie z informacji:**
 - wskazywanie źródła informacji, posługiwanie się nimi
- **Stosunek do przedmiotu:**
 - aktywność na zajęciach z języka polskiego
 - udział ucznia w różnego typu zajęciach, wymagających dużego zaangażowania polonistycznego (konkursy polonistyczne, konkursy recytatorskie, wiedzy polonistycznej, zajęcia koła polonistycznego)
 - dodatkowe prace, przygotowywane na lekcje języka polskiego
 - prowadzenie zeszytu przedmiotowego (systematyczność i poprawność zapisu, odrabianie zadań domowych, estetyka).

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie IV

Klasa IV	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający
Mówienie	Uczeń udziela dokładnych, logicznych odpowiedzi, mówi głośno, wyraźnie, zdecydowanie, buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone, oznajmujące, pytające i rozkazujące, mówi z odpowiednią intonacją, mimiką, dobiera odpowiednie słownictwo, bierze udział w rozmowie, uzasadnia swoje zdanie, właściwie interpretuje teksty	Chętnie się wypowiada, włącza się do rozmowy, mówi wyraźnie, zrozumiale, popełnia małe błędy	Wypowiada się na temat, niezbyt pewnie i głośno, zasób słownictwa wystarczający, występują powtórzenia, język potoczny	Wypowiedź mało staranna, uboga słownikowo i treściowo, często jednowyrazowa
Wygłaszanie tekstów z pamięci	Bezбłędne wygłaszanie z pamięci wiersza lub fragmentu prozy, uwydatnianie sensu wygłaszanego tekstu, poprawne artykułowanie głosek, odpowiednie tempo i rytm, trafny akcent logiczny	Dobre opanowanie tekstu, możliwe drobne pomyłki, poprawna dykcja, prawidłowa interpretacja	Pomyłki w tekście i braki, na ogół poprawna artykulacja, intonacja i tempo	Poważniejsze braki w opanowaniu pamięciowym tekstu, niewyraźne wygłaszanie, bez akcentów logicznych
Sluchanie	Skupienie i właściwe odczytanie intencji mówiącego, sluchanie selektywne (odróżnianie treści istotnych od błałych), koncentracja na coraz dłuższej wypowiedzi, zrozumienie, określenie tematu wysłuchanej wypowiedzi, przestrzeganie zasad kulturalnej rozmowy, uczeń potrafi ocenić recytację kolegi	Uważne śledzenie toku rozmowy, czytanego tekstu, uczeń potrafi zapytać o elementy niezrozumiałe, ma świadomość trudnych fragmentów	Zainteresowanie fragmentaryczne, brak dłuższego skupienia	Trudności w skupieniu i logicznym myśleniu, uczeń nie zawsze rozumie polecenia
Estetyka pisma	Uczeń pisze czytelnie i starannie, dba kształt liter, ich łączenie, odległość między wyrazami, stosuje marginesy, akapity, właściwe rozmieszczenie tekstu, brak skreśleń	Pismo staranne, czytelne	Pismo czytelne, choć mniej staranne, nieliczne poprawki i skreślenia	Pismo niekształtne, mało czytelne, liczne skreślenia, brak akapitów

Czytanie	Uczeń czyta głośno, wyraźnie, płynnie, z uwzględnieniem znaków przestankowych, akcentów logicznych, właściwego tempa; bardzo dobrze zna lektury, ma szersze zainteresowania czytelnicze	Tempo czytania dobre, drobne potknięcia, uchybienia w dykcji; zna lektury	Wolne tempo, bez dłuższych przerw, właściwe przestankowanie; częściowa znajomość lektur	Dopuszczalne sylabizowanie, płynne czytanie tekstów zadanych; słaba znajomość lektur
Wypowiedzi pisemne	Uczeń potrafi zamykać myśl w obrębie zdania, wyznaczać jego granice, tworzyć poprawne związki wyrazowe, budować zdania pojedyncze oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe; redagować spójne wypowiedzi wielozdaniowe; redagować i poprawnie zapisać dialog, przekształcić go w mowę ciągłą; utworzyć plan ramowy tekstu lit.; redagować opowiadanie na podstawie planu wydarzeń; stosować wybrany czas narracji, zachować chronologię i logiczny tok wydarzeń; stosować słownictwo określające następstwo czasowe, tworzyć opis przedmiotu, postaci, krajobrazu, zredagować list, zaadresować kopertę, osiągać obrazowość i plastyczność wypowiedzi, stosować synonimy, tworzyć poprawne związki wyrazowe, osiągać spójność pracy; styl jasny, bogate słownictwo, dopuszczalny 1 błąd ortograficzny	Umiejętności w zasadzie jak na ocenę bdb; treść pracy nie w pełni zgodna z tematem, praca odtwórcza, mało oryginalna; drobne potknięcia językowe; do 2 podstawowych błędów ortograficznych	Temat wyczerpany tylko częściowo, usterki w kompozycji, niezbyt bogate słownictwo, błędy językowe 3 – 4, do 4 błędów ortograficznych, do 6 błędów interpunkcyjnych	Mała zgodność z tematem, brak spójności, powierzchowne ujęcie tematu, chaos w układzie treści, ubogie słownictwo, liczne błędy językowe, do 7 błędów interpunkcyjnych, błędy ortograficzne

Klasa IV Gramatyka	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający
Wypowiedzi	Uczeń samodzielnie buduje i rozpoznaje w tekście wypowiedzi oznajmujące, pytające, rozkazujące, tworzy wypowiedzenia nierozwinięte i rozwinięte, rozpoznaje podmiot i orzeczenie oraz ich grupy; rozróżnia wyrazy określone i określające; odróżnia wypowiedzenia pojedyncze i złożone	Buduje i rozpoznaje wypowiedzenia o różnym celu; rozpoznaje podmiot i orzeczenie, ich grupy; wyrazy nadrzędne i podrzędne,	Buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone o różnym celu; potrafi rozwinąć wypowiedzenie pojedyncze; wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny	Buduje wypowiedzenia, nie zawsze wyznacza ich granice; nie zawsze prawidłowo wskazuje podmiot i orzeczenie (pomoc nauczyciela)
Czasowniki	Samodzielnie rozpoznaje czasowniki, określa i tworzy osoby i liczby czasownika, używa poprawnych form; rozróżnia formy osobowe i nieosobowe; tworzy formy czasów (teraźniejszego, przeszłego i przyszłego; tworzy i rozpoznaje formy rodzaju	Rozpoznaje czasowniki i ich formy; tworzy formę osoby, liczby, czasu i rodzaju,	Nie zawsze rozpoznaje czasowniki i ich formy	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela
Rzeczowniki	Samodzielnie wskazuje rzeczowniki w tekście; odróżnia rzeczowniki nazywające osoby, rzeczy, rośliny, zwierzęta, zjawiska; odróżnia rzeczowniki własne i pospolite, określa formę, liczbę i rodzaj rzeczownika, tworzy rzeczowniki o znaczeniu przeciwstawnym	Rozpoznaje rzeczowniki, określa ich formy; dopuszczalna pomyłka przy rzeczownikach abstrakcyjnych	Dopuszczalne pomyłki przy określaniu form rzeczownika	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela
Przymiotniki	Samodzielnie potrafi określić rzeczownik przymiotnikiem; dostosować formę przymiotnika do rzeczownika; tworzyć przymiotniki o znaczeniu przeciwstawnym	Rozpoznaje przymiotniki, używa poprawnych form	Dopuszczalne pomyłki	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela
Przysłówki	Samodzielnie potrafi określać czasownik przysłówkiem; dostrzegać jego nieodmienność; potrafi tworzyć przysłówki odprzymiotnikowe, o znaczeniu bliskoznacznym lub przeciwstawnym; poprawnie pisać „nie” z przysłówkiem,	Rozpoznaje przysłówki; poprawnie pisze „nie” z przysłówkiem,	Dopuszczalne pomyłki	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela

Przymyki	Samodzielnie potrafi określać przymek, dostrzegać jego nieodmienność, tworzyć wyrażenia przymkowe i odpowiednio używać ich w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	Rozpoznaje przymyki i wyrażenia przymkowe, używa ich w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	Dopuszczalne pomyłki.	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, odnajduje je w tekście z pomocą nauczyciela.
Spójniki	Samodzielnie identyfikuje spójnik, wie, jaką funkcję pełni w wypowiedzeniu, dostrzega jego nieodmienność, potrafi używać spójników zamiennie, by unikać powtórzeń w wypowiedziach pisemnych i ustnych.	Rozpoznaje spójniki, używa ich w wypowiedziach.	Dopuszczalne pomyłki.	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, odnajduje je w tekście z pomocą nauczyciela..

Klasa IV	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający
Fonetyka	Uczeń zna alfabet, nazywa litery, samodzielnie rozróżnia głoskę i literę; samogłoski i spółgłoski; poprawnie dzieli wyraz na sylaby; dostrzega różnicę w mowie i piśmie w wygłosie; rozróżnia spółgłoski twarde i miękkie; potrafi określić liczbę liter i głosek w wyrazie.	Zna alfabet, nazwy liter; odróżnia głoski i litery, samogłoski i spółgłoski, rozróżnia głoski i litery, poprawnie przenosi wyrazy, poprawnie zapisuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w wygłosie.	Zna alfabet, nazywa samogłoski, określa liczbę liter w wyrazie, myli się co do liczby głosek, dzieli wyrazy na sylaby.	Zna alfabet, zna samogłoski, dzieli wyrazy na sylaby.

